Wenemaa Kommunistline (enamlaste) Partei.

Kõigi maade töölised ühinege!

Edaſi

Üksiku numbri hind 50 kop. Raudteel 55 kop.

Toimetuse kõnetunnid
on igal tööpäewal 2—3 õhtul.
Tel. 243-29.

Talitus on awatud
igal tööpäewal hommiku kella
10—4 pääle lõunat.
Telefon 663-39.

Tellimiste hind:
1 kuu — 15 rbl., 2 kuud 30 r.
3 kuud — 45 r.

Talituse ja toimetuse adress:
В [illegible] „Edasi", Петроград, [illegible]
([illegible])
Adressi muutmine 1 rubla.

Eesti Osakondade Peterburi komitee häälekandja.

№ 101. PÄEWALEHT. Kesknädalal, 14. mail 1919. a.

Parisi rahukonwerents ja rahwuse küsimus.

Rewolutſiooniline ſotſialdemokraatia, tema pahem tiiw on ikka ſeda tunnistanud, et ainult ſotſiaalne rewolutſioon rahwuſe küſimuſt rahuldawalt otſustab. Ainult kommuniſtlik-ſotſiaalne kord wõib rahwuſe keerdſõlme arendada ja ſuurte rahwuste ſurwet wäikeste pääle kaotada.

Sotſiaal-opportuniſtid ja ſotſiaal-iſamaalaſed kinnitaſid ſelle wastu, et „iſeſeiswate" wäikeste riikide aſutamiſe teel, ehk rahwusliku-kultuuri autonoomia läbi ka kodanlikus korras rahwuſe küſimuſt otſustada wõib.

Praegune kodanline Pariſi rahukonwerents näitas aga ſelgesti, et rewolutſiooniliſtel ſotſialdemokraatidel õigus on.

„Walgustud" kodanlus, oma juhi Wilſoniga eesotſas, tunnistawad ſelgel ſõnal, et kodanliſe üleilmliſe diktatuuri kindlustuſeks tingimata tarwiline on ühel ehk teiſel teel rahwuste küſimuſt otſustada, kuigi ajutiſel kujul. Wilſon ja tema järelkäijad teawad wäga hästi, et „rahwuslik" wõitlus, kus üks kodanlik ſalk teiſe wastu wõitleb, — nõrgendab kodanluſt üleilmliſe enamluſe wastu, ja ſellepäraſt kuulutabki üks Wilſoni kuulſateſt 14 rahupunktiſt „õiguſt rahwuswahelikuks eneſemääramiſeks".

Ja, ſõnades on aſi küll õieti ilus, kuid — tegeliſelt on lugu hoopis teine. Juba ammu, Prantſuſe kodanlikuſt rewolutſiooniſt ſaadik XVIII. aastaſaja lõpul, kuulutab kodanlus „wabaduſt, ſarnaſuſt ja wendluſt". Kuid kunagi ei ole ta ſeda täitnud. Nii ka nüüd. Ka nüüd töötas Pariſi rahukonwerents, rahwaste „eneſemääramiſe" põhjusmõtetel, kuid misſugustele otſustele ta jõudis?

Eſiteks tunnistati wäikeste rahwaste eneſemääramiſe õigus ainult wõidetud keſtriikide rahwuste kohta makswaks, kuna liitriikide eneste hulga wäikeste allaſurutud rahwaste eneſemääramiſe õiguſt ſugugi harutuſelegi ei wõetud. Iirimaa ja Ingliſe aſumaade küſimuſed ei tulnud päewakorrale, ehk küll ſääl rahwusline liikumine õige kõrgele on kerkinud.

Iſegi küſimuſe ſarnaſe piiramiſe juures ei püüdnud kodanlik rahukonwerents, „wõõra wara" jaotuſe juures rahuldawatele järeldustele. Italia nõuab omale Fiumi ja mõnda muud maakonda Slaawi jooſt rahwuſega. Prantslaſed tahawad Poolamaale Danzigi Sakſa jooſt elanikkudega anda, aga eneſtele Saari maakonda, et eneſele Sakſa alamaid ſaada.

„Rahukonwerents" on nii palju pettumuſt ja alatut omakaſu ilmale näidanud, et iſegi Wilſon juba ärewuſſe ſattub! Terwe kodanlus kardab enamluſt, kuid miski aſi pole enamluſe liikumiſele ſarnaſel määral kaſu toonud, kui kodanlaste Pariſi „rahukonwerentſi" otſustuſed.

Pariſi rahukonwerents kutſuti kõige tugewamate kodanlikkude imperialiſtliste walitſuste poolt kokku, et üleilmliſele enamlikule liikumiſele lõppu teha, kuid tagajärg on nüüd hoopis ümberpöördult. Keegi ei ole rahul. Ei ole rahul Italia kodanlus, ſeſt ta pole kõike ſaanud, mida ahnitſes. Rahul ei ole Poolamaa — temale ei antud Danzigi. Rahul ei ole wäikeſed rahwuſed, ſeſt neid rööwitakſe päiſe päewa ajal. Rahul ei ole ſotſiaal-iſamaalaſed ja ſotſiaal-äraandjad — nemad uskuſid kodanlaste auſuſe ja kodanliku demokraatia ſisſe — ja nüüd ilmus pettus!

Kes on ſiis rahul?

Rahul on ainult kommuniſtid. Kodanliku rahukonwerentſi pankrott näitab ſelgesti kõigile, et ühiskondlikka küſimuſi ainult üleilmline proletaarline diktatuur lahendada ſuudab.

Punane wäerind.

Teated 10. mail.

Eestimaa wäerind.

Marienburgi ſihis liikuſid punaſed Eesti wäeoſad edaſi ja wõtſid rida külaſid ära. Heinaste ſihis, Riia lahe kallastel, pommitaſid waenlaſe ſõjalaewad Heinastet ja Wäike-Saalitſat

Põhja wäerind.

Seiſukord muutuſeta.

Lääne wäerind.

Murmanni ſihis taganeſid meie wäeoſad waenlaſe päälerõhumiſe all Belooſeri mis 12 wersta Powentſiſt põhjapool. Petroſawotski piirkonnas, Swajskaja Guba ſihis, 50 w. Petroſawotskiſt loodepool, on eelwäe ſalkade wõitluſed. Olonetſi ſihis läks waenlaſel 7 mai öõl korda Laadoga idakaldal desjanti teha ning ſuruſid meie wäed Kolowtſaſt wälja. Widlitſõ piirkonnas, Olonetſiſt 35 w. loodepool andſid meie wäed kahele waenlaſe laewale tuld, milleſt üks põhja wajus.

Nowoswentsänõ ſihis jätſid punaſed Walgewene ja Leedu wäeoſad Klätſhanõ küla maha, mis 17 w. Swentsjänõſt lõunapool. Litowski ſihis eelwäeſalkade luuramiskäigud kus juures meie wäed wangi wõtſid Poola leegionärind, 2 kuulipildujat ja 2 wäljakööki ſõjaſaagiks ſaades.

Lõuna wäerind.

Kestab meie wägede pääletungimine terwel wäerinnal raugemata jõuga edaſi.

Meie wägede wõidud ida wäerinnal.

Moskwas, 11. mail (Rosta) N-ski armee ſtaabi teadaanne 11. mail. Täna, Bugulmõſt idapool on meie wäed wõideldes waenlaſe neljanda Ufa diiwiſjoni puruſtanud. Häwitatud on Iſhewski brigad ning puruſtatud Orenburgi brigad. Meie wägede poolt on wangi wõetud 2000 meeſt palju ſuurtükke, kuulipildujaid jne. Waenlaſe tagaajamine kestab energiliſelt edaſi. Talupojad, kes walgekaartlaste rööwtegude läbi täiesti wihale äritatud aitawad meie punaſt ſõjawäge igakülgſelt.

Iſhewski wabrikutööliste wabatahtlikkudeſt kokku ſeatud waenlaste polk wangi wõetud.

Kroſowka, 10. mail. (Rosta) 10. mail on meie wäed waenlaſe, wabatahtlikkudeſt Iſhewski wabrikutöölisteſt formeeritud polgu täies koguſ wangi wõtnud. Täh. polk oli walgetel üks kõige uſtawamaiſt polkudeſt, kuid oli ſunnitud meie wägede ägedal pääletormamiſel Iſbranewi küla all, Bugulminski ſihis, wangi andma. Pääle nimetatud wabatahtliste polgu on meie wäed weel 500 wangi ſaanud, kuid muu ſõjaſaagi kohta pole tänini weel ſelguſele jõutud.

Koltſhaki wäerinna tagant.

„Krasnõi Streloki" teatel, on Tjumenis Koltſhaki wäed 10 tuhande talupoja ja tööliſe wastuhakkamiſe maha ſurunud. Wastuhakkajad puruſtaſid ſõjariistade ladu, wabastaſid poliitikawangid wangihoonteſt, tapſid ohwitſeriſid. Ainuükſi punaste poolehoidmiſe eeſt laſkſid koltſhaklaſed 30 inimeſt maha.

Ulewal nimetatud ajaleht teatab ka, et ſajad „rahwawäelaſed" punaste poole üle tulewad. Koltſhaki wäes mobiliſeeritud ſoldatid tahawad endi ohwitſerid maha lasta ja punaſesſe wäkke tulla. Ohwitſeride tapmine „rahwawäe" hulgas kaswab iga päewaga.

Kõige Koltſhaki püüdmiste ja ſurwete pääle waatamata, pole tal korda läinud Siberi tööliſi lõpulikult ära lämmatada. Walgekaartlaste ajaleht „Naſha Sarja" toob muu ſeas jutuajamiſe kindral Shaneniga, kes ütleb:

„Tähtſaks küſimuſeks on meil weel wõitlus punaste rööwſalkadega, kes mitmes Siberi maakonnas oma päid tõstawad.

Saadud teadete järele ilmuſid punaſed ſalgad Krasnojarski lähedale ja Blagoweſhtſhenski poolt. Tõſiſt hädaohtu nende ſalkade poolt muidugi karta ei ole; kuid elanikkude rahustuſeks ja raudteeſt hädaohu eemale hoidmiseks peab otſustawaid abinõuſid käſile wõtma. Niiſugustesſe enamlaste piirkondadesſe tuleb ſõjawägeſid ſaata. Tſhehid ongi juba Krasnojarskis. Ma arwan, et Krasnojarski ſihis ſõjawäe jõudu ſuurendama peame, et enamlaste mäſſukatſeid kuni juurteni wälja kiskuda. Enamluſe liikumiſe üle tuleb ſelles ſihis hoolega walwata. Wiimaste ſõnade juures tähendas kindral ſeinal rippuwa Siberi maakaardi pääle, kus enamlaste ſeiſukohad punaste lipukestega ära märgitud olid.

„See on uus „wäerind", — ütles kindral pilkawalt . . ."

Ajakirjandusest.

„Rahuküſimus Eestis".

Selle päälkirja all kirjutab Eesti Töörahwa Kommuuni Nõukogu häälekandja „Tööline" omas 41. nr. juhtkirjas järgmiſt:

„Hiljuti tegi Ungari nõukogude wabariigi walitſus ſädemetelegrafi teel ettepaneku, et Eestis werewalamine ära lõpetataks ja rahu tehtaks.

Selle pääle ſeletab nüüd Eesti Nõukogude wabariigi walitſus, et ta walmis on koduſõda lõpetama eſimeſel wõimaluſel, et ülesehitawale tööle aſuda, ſeſt Eesti tööline ja maatamees peab temale kohaliku kodanluſe poolt pääle ſunnitud ſõda oma õiguste eeſt, tõepooleſt wõitleb ta aga rahu eeſt, nagu kogu maailma teadwusline töölisteklaſs.

Rewolutſiooniline Eesti töörahwas on walmis wiibimata rahuläbirääkimiſi algama, kui Ajutine Walitſus Eestis tõeliſe demokraatliſe korra maksma paneb, nagu ſeda töörahwas nõuab.

See Eesti Töörahwa Kommuuni Nõukogu poolt ettepandud nõudmine ſiſaldab endas kõigeſt wiis punkti, elementaarſemaid tõeliſele demokraatliſele korrale põhjapanewaid tingimiſi, milles töörahwal elamiſewõimalus oleks, kuid mis kaugel on töörahwa aateliſeſt kommuniſtliſeſt korraſt.

Ajutine Walitſus Eestis, kes ennaſt rahwawalitſuſeks peab, on ſellega riſtküſimiſe ees, kas ta tahab tegelikult ſeda korda maksma panna, mida ta ſenini ainul lubanud on, aga mitte täitnud. Eestimaal praegu wõimul olewatele erakondadele pannakſe ſelle ſeletuſega ka wiimane kord küſimus ette, kes nad tõepooleſt on, kas töörahwa leppimata meriwaenlaſed ehk ta elamiſe õiguſe tunnistajad.

Eesti töörahwa nimel rääkijad peawad alasti ta ees ſeisma ja kõigile nähtawalt näitama, kas ta tahab neid lubamiſi täita, millega ta tuhandeid töörahwa liikmeid on ſõjariistu pannud.

Wastus ſelle pääle nende poolt peab kogu Eesti töörahwale ſäälpool ja ſiinpool wäerinda näitama kõige ilma töörahwa ees, kellega meil tegemiſt on, kas orjaperemeestega eht tööliste ja maatameeste inimõiguste tunnistajatega.

Wastuſeſt oleneb ära, kas Eesti töörahwal ta kodumaal üleüldſe wõimalik on jääl praegu wõimu oma käes hoidjate erakondadega üheskoos rahuliſel teel elama ſuda ehk peab lahinguwäljal ſeda eneſel oma werega wõitma.

Eesti töörahwas teatab awalikult rahu ettepaneku pääle, et ta ei ſoowi werewalamiſt ja on walmis ka rahu tegema ſiis, kui ta peab oma kõrgeſt kommuniſtliſe riigikorra aateſt lahti ütlema ja ainult alammäära elamiſe õigustega leppima, et rahulikule ülesehitawale tööle ſaaks anduda.

Selle oma poolt weel üleliigſe korra allakriipſutamiſega, et ta temale pääle ſunnitud ſõda peab, jääb Eesti töörahwas lahinguwäljale, et parem langeda wabaduſe eeſt wõideldes, kui ſurra wangikodades ja wõllastes, mis Eestis töörahwale ſenini oſaks on olnud.

Teadku Eesti töörahwas, Ungari ſeltſimehed ja kogu ilma proletariaat ſelle ſeletuſega, et meie omalt poolt kõik oleme ära teinud, et Eestimaal werewalamiſt ära hoida ja walmis oleme maad ja rahwaſt ka nüüd ſõjaſt päästma, kus Eesti kodanlus nii palju meie omaste ja ſeltſimeeste werd on walanud".

Wäljamaalt.

Verſaille rahu.

Sakſamaa rahuſaatkond on liitriikide walitſustele kaks kirja ſaatnud, ja nende pääle ka wastuſe ſaanud. Eſimeſes kirjas öeldakſe: „Sakſamaa rahuſaatkond on lepingu eſimeſe lugemiſe lõpetanud ja leiawad, et õiguſe ja õigluſe põhjusmõtted, mille põhjal liitlaſed walmis olid waherahu tegema, liitriikide poolt kõrwale on jäetud. Nemad ei ole ſeda oodanud, et ſõna, mida Sakſa rahwale ja terwele inimeſoole antud, nii terawalt rikutakſe. Rahulepingu eelnõus on ſarnaſed nõudmised, mida ükski rahwas täita ei wõi. Weel enam, meie eriteadlaſed tõendawad et neid wõimata täita on. Sakſamaa rahuſaatkond waatab kõik need tõenduſed põhjaliſult läbi ja annab oma otſuſed liitriikide walitſuſtele teada. „Liitriigid wastaſid ſelle kirja pääle, et nemad wahe-rahu juures üleſſeatud põhjusmõtetest kinni on pidanud ja nendest tingimistest midagi muuta ei luba. Nemad wõiwad ainult praktiliſi märkuſi läbi waadata, kui neid Sakſamaa ſaatkonna poolt neile ette pannakſe. Teiſes kirjas tahawad ſakslaſed oma waatekohta rahwaste liidu asjus ſeletada ja paluwad omalt poolt wälja töötatud programmi ſelles asjas läbiwaatamiſele wõtta. Selle kirja pääle wastaſid liitlaſed, et nad walmis on ſeda programmi läbi waatama ja ſelleks otstarbeks iſeäralise kommiſjoni waliwad.

Berliinist teatatakſe, et uulitſatel rohkearwuliſi miitinguid peetakſe. Rahwa enamus on rahulepingule allakirjutamiſe wastu. Walitseb Wilſoni wastane meeleolu.

Sakſamaa pääminister Scheidemann pööras kõigi Sakſamaa walitſuſte poole järgmiſe üleskutsega:

„Terwe rahwas elab kõigeſügawamat kurbtuſt ja rääkimata leina üle. Selle märgiks otſustas walitſus nädalaks ajaks kõik ſeltskondlikud lõbustuſed ära keelata.

Ledebouri kohtuaſi.

Kinniwõetud endiste riigipäewaſaadiſute kohtuaſi on 19. mai pääle kindlaks määratud. Ledebourile antakſe ſüüks: esiteks et ta rahwahulgale kes ilma ſeaduslise lubata kokku kogunud oli, ſõjariistu on jaganud; teiſeks, kui awalik wastuhakkamiſe juht tegew olnud; kolmandaks, lõhkeainete kohta antud ſeaduſest üleastunud, ja neljandaks, et ta mitme teiſega ühinenud, et temale ſüüks antud teguſi toime panna. Arwatawasti tulewad kohtu harutustel need jaanuarikuu ſündmuſed uuesti ette, kus Berliini ajalehtede linnajagu kommunistide poolt ära wõeti. Ledebouri kaitſeks on adwokaadid Theodor Liebknecht, Dr. Erzfeld ja Dr. Roſenfeld.

Wene wasturewolutſiooni peſa Soomes.

Liitriikide ſõjarööwlite häälctoru Ingliſe ajaleht „Times" ſelgitab Soomes asuwate wenelaste wasturewolutſiooniliſe ſalaliidu tegewuſt.

Selle ſalaliidu hingeks ja tegeliseks juhiks on endine tſaari kindral Judenitſh kelle kawatſuſi Peterburi ja Moskwa ära wõtmise asjus leht hääks kiidab. Judenitſhi ja tema kannupoiste käes olewat praegu terwe enamlaste wastaſe propaganda lõngad nii Wenemaal kui ka teistes riikides. Peterburi wastu kawatſetud pääletungimiſt ei olla muu ſeas ka ſellepärast mitte wõidud alata, et walgete tarwiliſel määral weel toidumoona ei olewat Peterburi elatamiseks. „Times" ſoowitab rutuliſt toidukraami ja ſõjawarustuſe ſaatmiſt Inglismaalt. Seni aga ei ole ſeda weel mitte wõidud korraldada.

See „Timesi" paljastatud ſalaliit õhutab ka Soome walgeid punaſe Peterburi kallale tungima. See ſõjakäik olewat ühenduſes Koltſhaki pääletungimiſega. Kui ſee ettewõte peaks õnnestama, ſiis tahtwat nii Koltſhaki kui ka Judenitſhi wäed üheskoos kohe Soomemaale ſiſſe tungida ja ſeda Wenemaa ülemwalitſuſe alla tagaſi wõita.

On wäga iſeloomulik Soome olude kohta, tähendab „Vapaus", et endine wene tſaari kindral Mannerheim, kelle käes praegu Soomes ülem wõim, nimetatud ſalaliidulaſi kaitſeb, kes tahawad Soomemaa iſeſeiswuſt häwitada ja ſeda Koltſhaki asumaaks muuta. Soome walge walitſus teeb palju kõmu maa iſeſeiswuſest, kuid ei näi kuulwat ega nägewat, et nende jumaldatud wäejuhataja Wene wasturewolutſionääriſid toetades nende eneste iſeſeiswuſe häwitamiſeks tööd teeb ja Wene mustaſajaliste kawatſuſi ſelles asjas kõigiti aitab täide ſaata. Ajs.

Moldaus — põllumajanduslised rahutuſed.

Besſarabia põgenejate ſeletuste järele mobiliſeeriwad rumeenlaſed Austria ſõjawange, kes Rumeenias on. Aprilli algul algas üleüldine elanikkude mobiliſatſioon kuni 50 aastani. Toidainete tagawarad rekwireeriti puuduſtkannatawa ſõjawäe hääks. Igal pool, iſeäranis Moldaus, ſündiſid weriſed põllumajanduslikud korratuſed. Rumeenlaste terror kestab Besſaraabias edaſi.

Inglismaa tunnistab Soomemaa iſeſeiswaks.

Ingliſe konſul andis 6. mail ametlikult Soome walitſuſele teada, et tema Soomemaa iſeſeiswaks tunnistab, millest walitſus ka maapäewale teada andis. Pariiſist teatatakſe, et otſustud on Soomemaad iſeſeiswaks riigiks tunnistada, kuid tingimiſed ei ole weel teada.

— Wienist telegrafeeritakſe, et Bulgaria ſõjawäge [illegible] wastu mobiliſeerib. See teade wõetakſe Prantſuſe ſeltskonna poolt uſtumatuſega wastu.

Wenemaalt.

Wera Saſulitſh ſurnud.

8. mail ſuri Peterburis kopſupõletikku Wera Saſulitſh, ſaades 67 aaſtat wanaks. Tema keha balſameeriti ning maeti Wolkowa ſurnuaeda ilma igaſuguſte toreduſteta, ſest lahkunu ſõbrad ſeda tahtſiwad. Lihtne matus oli wastawuses kogu Saſulitſhi elu iſeloomule.

Wenemaa merewäe uus ülemjuhataja.

Äkitſelt ära ſurnud Altwaateri aſemele on Nõukogude Wenemaa merewägede ülemjuhatajaks merewäe-kindralstaabi ülem Behrens nimetatud.

Moſkwa — aedadesſe.

Moskwa ſaadikute nõukogu töötab küſimuſe kallal, kuidas ümber Moſkwa aedaſid asutada. Otſustati Presnenski rajooni aeda loomaaiaga ühendada ja nendest iſeäraline park asutada.

Moſkwa linna tahetakſe aedadega täiesti ümber piirata.

Sõjawangide Pihkwaſſe ſaadmine.

Pihkwasse toodi 300 ſõjawangi. 200 nendest andiſid ennaſt wabatahtlikult Wolmari piirkonnas alla.

Lätimaalt.

Walgete terror Lätimaal.

Läti ſotſialiſtliſe Wabariigi rewolutſiooniline ſõjanõukogu ſai järgmiſe teade:

Pääle Tolſeni äraröötmiſt laſewad walged elanikka ilma põhjuseta maha. Wäljaantud päewakäſus käſtakſe kõiki kommunistiſid maha lasta ja kõiki tööliſi arreteerida. Kes kommunistile warjupaika annab, ſee ſaab ühes kõige perega maha lastud. Walgetel on wastutawate poliitikategelaste päewapildid, mida kommunistide kinnipüüdmiſeks agitaatoritele wälja jaotatakſe. Walged laſewad ka neid maha kes mingi wiiſil nõukogude organiſatſioonides tegewad olid. Kohaliſed elanikud on nii ära hirmutatud, et nad mitte ühte inimest öömaale ei wõta. Enamjagu talupoegi on kommunistide wastaſed. Külades walgete wägeſid ei ole. On ainult kohalikud miilitſad — paruniteſt ja majaperemeestest.

Orjastatud Eestist.

Üleüldiſest olukorrast.

Sõjawäed on asutawa kogu walimistel järgmiſelt hääleſi andnud: Sotſ. parteile 15428 h., töörühmale 10,392 rahwaerak. 6,658, es-eridele 1,696, maaliite. 1,56? ja ſakslastele 605, kristl. rahwaer. 316, wenelastele 71, meremeesteliidule 68 ja Hiiu maaerak. 49 häält.

Ameerika ſaatkonna juhataja Gade on asutawa kogu juhtiwate erakondade esitajad jutule kutſunud, et lähema tulewiku poliitika ja majanduslise tegewuſe üle ſihtjooneliſi teateid ſaada.

Asutawa kogu erakondade ſilmapaistwad ſaadikud: Sotſ.-dem. M. Martna, K. Ast, A. Rei, N. Köſtner, J. Jans, Aleks. Oinas, E. Wilde, Aleks. Tulp, J. Kirtau, W. Ernits, M. Püümann, H. Martna, M. Kurs-Oleſk, Emma Aſſon ja Ed. Ripman. Pääle eelnimetatute oodatakſe Piiterist koju K. Lutſu, „keda enamlaſed wangist wabastanud, kuid weel wõimaluſt ei ole leidnud kodumaale tulla".

Töörühmalaſed: J. Seljamaa, L. Oleſk, O. Strandman, Aleks. Weiler, J. Kukk, H. Piip, T. Kalbus, K. Konik, E. Sikk, K. Baars, T. Grünthal, A. Anderkopp, W. Tomberg, N. Talts, Th. Pool, J. Lehtman, J. Mets, J. Zimmermann, A. Arras, W. Pits, M. Warrik, A. Weidermann, Johanna Päts.

Rahwaerakond: J. Tõnniſson, T. Jürine, A. Birk, O. Kallas, P. Põld, J. Jakobſon, H. Kruusner, J. Ado, J. Mägi, M. Nõges, J. Maſing, J. Weſtholm, J. Pikko, A. Wakmann, E. Habel, A. Uibopuu, E. Roſenwald.

Maaliit: K. Päts, J. Tremunt, J. Hünerſon, E. Aule, A. A. Jürmann, J. Uuots, K. Joſberg ja J. Grünberg.

Kristlik rahwaerakond: J. Kopp, R. Kann, A. Laar, H. Pöhl.

Es-erid: H. Kruus, A. Looritſ, J. Semper, H. Rindiſepp, J. Kärner, E. Joonas.

Sakslaſed: H. Koch, M. Bock, J. Meyer. Wenelasteſt: Aleksei Sorokin.

Saadikuteſt on wäljamaal: M. Martna, Köstner ja E. Wilde, niiſama Piip. Saadikute kohusteſt on tagaſi astunud: part. Grünberg ja Aule, maaliitlaſed, nende aſemele on astunud J. Raamot, ja Kr. Hiho. ſ.-d. parteiſt Aetner ja Puuſep, aſemele P. Londo ja T. Talbak. Rahwaerak. J. Jürine aſemele J. Amjoon.

Tartust kirjutab keegi J. Z-k „Helſingin Sanomatelle" pikema kirjelduſe Soome wägede kangelastööst, kus ta lihunikkudele omaſe [illegible] eneſekiitluſega eestlaste tänuſt nende wastu ju täis wõtab. M. j. puudutab ta praeguſt frondi ſeiſukorda, milles ta walgete wastupaneku üle kahtleb ja küſib: kas ſellepärast Eestiſſe wägeſi abiks ſaadeti, et enamlaſi wäheks ajaks maa piiridest wälja tõrjuda ja ſelleks „auſate" wõitlejate eluſi ohwerdati. Lõpuks leiab tarwiliku Eesti wägeſi Narwa frondilt wabastada, et neid lõuna poole ſaata ja Narwa fronti ſoomlastega kindlustada, kes pääſt edaſi tungima hakkaſid „ſügawale Ingerimaale, otſe teed Piiteri ſihis, et kommisſaaridele wähe enam muret eneſekaitſega teha ja niimoodi Eestimaad Wene bandedest wabastada". Selle läbiwiimiſeks näeb kirjutaja ſoomlastel kallalt „jõudu" olewat.

Seſama kirjutab wiimaſes lehes (Tartust, 25 apr.), et ſeiſukord wäerinnal tõſine on ja kahtleb walgete wõidu üle.

Tallinnas on Sakſa n. n. ſelbſtſchutzi meestelt ſõjariistad ära wõetud ja palju wangistad; niiſama on palju Balahowitſchi ohwitſeriſi kinni wõetud ja ſõjariistad nendelt ära wõetud. Wiimaste wangistus ſeiſab B. peetud kõnega ühenduſes, milles ta [illegible] öelnud, et „mitte punaste wastu ei tule wõidelda, waid Eesti ja Soome kodanluſe wastu".

Mõniste wäeliinil on weel „Pohjan poikien" ſuurtüki patarei olemas. Rohkem Soome wägeſid Eesti wäeliinidel ei peaks olema. Uuſi wägeſi Soomest juurde ei ſaadeta, ſest et Karjala front tähelepanemiſe eneſe pääle tõmbab. Samuti ei ſaadeta Rootſiſt ega Taaniſt wägeſid. Wiimaſes on kohtulik käik warem ſaadetud wägede asjus käimas.

Tallinnasſe on Ingliſe laewaſi 5 tükki tulnud. Tõenäoliſelt ei ole neil ühiſt ſõjategewuſega, ſest nagu arwata wõib, on nad kas kauba wõi ſõjawarustuſe ſaatjatena wälja tulnud.

Amsterdami kolmas ſ. d. konwerents on Eestimaa iſeſeiswuſt tunnistanud ja otſustanud Pariiſi rahukonwerentſile ſeda ette panna. Konwerentſiſt wõttis oſa Martna.

Tallinnas on eſimeſel mail meeleawalduſi ja koosolekuid toime katſutud panna, mida ſõjawõimud igal pool takiſtanud. Linnas on punaſt lippu kahes kohas nähtud, mis aga ruttu alla rebitud. Sotſ. partei on otſustanud 1. mail meeleawalduſi mitte toime panna, niiſama ka koosolekuid. Linnas on ſoomusautod ſõjameestega ümber ſõitnud, niiſama on igal pool uulitſatel kõwendud patrullid liikunud. Kuuliprituſidest on hirmutuſeks paar korda õhku lastud.

Peterburi teated.

Matuſekassade natſionaliſeerimine.

Kõik matuſekassad linnas ja ſelle ümbruſes natſionaliſeeritakſe. Nende inwentaar antakſe rajooni nõukogude kodanliku oſakonna korralduſe alla, kes matuſeid korraldama ſaawad. Weo [illegible] puudumiſel ſurnukehade matuſekohtadele wiimiſeks otſustati tarwilik arw hobuſeid osta. Uhetaoliste matuste korralduseks kõikidele tulewikus otſustati ſeaduſe eelnõu walmistada.

Leiwaküpſetuſe wabriku asutamine.

Et praegu Peterburis leiba hulgas wiikestes leiwaküpſetustes walmistatakſe, mis ſugugi ajakohane ei ole, otſustati ſuurte leiwaküpſetuste wabrikute ehituſele asuda, mis kõigi praeguſe aja tehnika nõuetele wastaks. Peterburi toituſe komitee määras 30 miljoni rubla eſimeſe uuetüüpiliſe leiwaküpſetuſe wabriku ehituſeks. Uus wabrik küpſetaks 15,000 puuda leiba päewas.

Raamatukogu organiſaatorite kurſuſed.

Tööliste-talupoegade Hardiſe majas algas raamatukogu asjanduſe kurſuste teine järk, mis Pet. Sõjakom. kultuur osakonna poolt toime pannakſe. Kursustel on 26 inimeſt. Õpeaeg on igapäew kella 2—5. Ehk küll õpilaſed tähendawad, et 3-ne tunniline õpeaeg wäſitaw on, kuid ſiiski ei ole wõimalik aega 1 tunni wõrra lühendada, ſest ſee pikendaks õpeaega 1 1/2 nädala pääle. See ei ole ſellepärast ſoowitaw, et punaſewäeosad lühikeſt aega linnas wiibiwad. Teiſe järgu kurſuste programmis on pääle raamatukogu asjanduſe ainete ka weel üleüldharidusliſed õpeained, mis kuulajaid igaüht teadustega tutwustawad ja wõimaluſt annawad raamatuid teaduslikult klaſſifitſeerida.

Arwed Peterburi elanikkudeſt.

Kolleegium, kes Peterburi elanikkude kohta 1918. aastal arwed kokku ſeadis, on oma töö lõpetanud. 2. juunil 1918. a. oli Peterburis elanikke 1.468.543 inimeſt. Eelmiste aastate lugemiſed andſid järgmiſed arwud: 1881. a.—923.016 in., 1890. a.— 1.033 609 in., 1897. a. — 1.264 920 in., 1900. a. — 1.4[illegible]9.613 in., 1910. a. — 1.905 589 in. Rahwaarwu wähenemiſel on nimelt meesterahwaste arw kahanenud. 1910. a. tuli iga 100 mehe pääle 91,1 naiſterahwaſt, 1918. a. aga 106,9 naiſt.r.

Fontanka ja kanalite puhastamine.

Linna kommiſſariaadi hääkorra osakond hakkab lähemal ajal Fontankat, Ekaterini kanali ja Moikat nendeſſe ſattunud mustuſteſt puhastama.

Teated.

Teadaanne.

Eesti Töörahwa Kommuuni Sõjawäe Walitſuſe juures asuwate komandöri kurſuste poolt teadustatakſe, et wastuwõtmine jalawäe kurſuste pääle on awatud ja wastuwõtmiſe eksamid on 28 29 30 ja 31. mai.

Õppus algab 2. juunil. Kurſuſed kestawad 3 kuud.

Wastu wõetakſe kõik kirjaoskajad Eesti ja Wene keelt mõistjad ſeltſimehed.

Tähendus: Eestikeele teadmine tingimata tarwilik. Wastuwõtmiſe üle Suurtüki oſakonna pääle, ſaab edaſpidi teadustatud.

Adres: Гатчина, Улица 25-го Октября, Сиротский Институт, Командные Курсы Эстляндской Трудовой Коммуны

Kursuste juhataja H. Oerajärw.

Kuulutus.

Eestimaa Raudtee-Telegrafi oſakonna juures asuwate telegrafistide kurſustele wõetakſe weel õpilaſi wastu. Wastuwõtmine igapäew kella 9 hom. — 9 õhtul. Kirjalikult: Псков, Ольгинская набережная № 13, Телеграфное отделение.

Telegrafi oſakonna juhataja:
A. Sauerberg.

Eesti Töörahwa Kommuuni määruſe põhjal on kõik Eestimaalt tulnud ſõjapõgenejad walgekaardi pääletungimiſe ajal kohustatud end registreerima Peterburis E. T. K. esituſes, Teatralnaja Nr. 3.

Wäljaandja: Wenemaa Kom. Partei
Eesti Osak. Peterburi komitee.
Wastutaw toimetaja: Toimetuſe kolleegium.

14-я Государств. типография, Петроград. Социалистическая (бывш. Ивановская), 14.